

bindelse med vore lutheriske Soldater netop fordi vi har Bygningen. Uden den vilde vi kun komme i Berøring med en mindre Del af dem, og det vilde være vanstillet at holde paa dem, vi kunde komme i Berøring med, om ikke vi havde den som et fast Samlingspunkt. Folk gør sig som Regel ingen Forestilling om, hvor uhyre stor Værdien er, og at der skulde en meget stor Stab af Arbejdere til, om noget nævneværdigt skulde naas ved at gaa fra Barrack til Barrack. Vi har oplevet, at lutheriske Forældre har skrevet i Fortvælnelse til os, fordi deres Søn har været i Camp Dodge hele to og tre Uger, og der havde ikke været nogen lutherisk Præst at besøge ham. Det er ganske urimeligt at vente af os saa Arbejdere her, at vi skulde kunne finde alle de lutheriske Soldater. Hvis nogen vil skrive til os og give os Adresse, skal vi finde og sætte os i Forbindelse med Vedkommende; men Forældre, Venner og Præster skulde henvise dem til vor Bygning. Vi er i særdeleshed glade ved at være til Tjeneste, hvor en Søn, Broder, Ven blandt Soldaterne enten er syg eller ikke har ladet høre fra sig; men de, der er raske, kan nok finde os og holde ud at gaa saa langt som til vor Bygning. Vi vil ogsaa gerne høre om saadanne, som ikke af sig selv kunde gaa Udfald til at komme sammen med os; men som vi maatte ved at tale med kunde drage med. Det har været mig noget af en Svæffelse, at medens jeg har faaet Breve baade om norske og svenske Soldater, har jeg kun faaet et Par Breve om danske Soldater. Det kan da vel aldrig hænge saaledes sammen, at de danske Sjæle kun tænker lidt paa, hvorledes det gaar med deres Søner i deres Forhold til Kirken og Kirkens Hæder?

Jeg har paa min Liste, — der desværre ikke er fuldstændig, adskillige Navne paa unge Mænd fra deres Kirkefund, og jeg har været glad ved at møde dem, og nogle af dem hører med til vore tidligere og trofaste Gæster. De har ikke gaaet meget med til vore Gudstjenester, fordi de — hvad jeg hører dem i — hellere vil gaa til Kirke inde i Byen; men nogle af dem er stadige og trofaste Deltagere i vore Bibelundervisninger. I det hele har deres Kirke Grund til at være glade og taknemlige for saadanne af deres unge Mænd, som jeg har mødt. Gud bevare dem, saa De maa faa dem hjem igen som gode kristne Mænd!

Vi holder Gudstjeneste her i vor Sal to Gange hver Søndag, hvor vi Army Pastors stiftes til at prædike. Vi har godt Besøg. I den Tid Lejren var nogenlunde fyldt, havde vi fra 1000 til 1200 Mænd baade til Formiddagens og Aftnens Gudstjenester. Men det har været noget ustadigt, da det nye Mandstab, der fra Tid til anden kommer ind, kun er her saa kort Tid, før de sendes bort. Men selv naar der er færrest Soldater i Lejren kan vi glæde os over et godt Kirkebesøg, særlig naar det tages i Betragtning, at saa mange tager til Byen om Søndagen.

Over Onsdag Aften har vi en Bibeltime. De andre Arbejdere ønskede, at jeg skulde lede den Del af Arbejdet, og det har jeg været glad ved. Jeg er ikke ene om det; de andre Army pastors tager Del, og det gaar meget i Samtaleform. Jeg tror nok, de unge ogsaa der henter sig noget, der kan være dem til Gavn for Evighedslibet.

Andre Aftener, med Undtagelse af Lørdag Aften, har vi saa en eller anden Underholdning af sund og god Art, Vespillede, Koncerter, osv. Saa staar ellers Bygningen aaben for Soldaterne til enhver Tid, saa de kan sidde her og skrive Breve, samtale med Venner, fordive Tiden med Brædspil, Kontrast, og Sager og Aviser.

Jeg haaber nu, De vil nøjes med denne almindelige Beretning og med Tanket om Guds Bøssignelse over Dem, deres Hjem, deres Kirke og over deres kommende Marsmøde, forklæber jeg deres hengivenhed.

S. D. Modhokim.

Efterkrift — Naar ovenstaaende kommer i den Form, som det oprindelig er skrevet i, saa er det først fordi det næppe kunde gøres bedre ved at uddrage en almin-

delig Rapport deraf. Dernæst kom det saa sent — lige ind til Marsmødet, saa at der ikke var Tid, til at udfærdige en almindelig Rapport for Camp Dodge og Camp Junction.

Endelig synes det mig at være det rigtigste at lade Past. Modholms Rapport gaa ind i „Danmark“ ubeskaaren saa vel som Pastor Hansen's.

Herrens velsigne vore „Camp Pastors“, vore Soldater og det Arbejde, der saa trofast udføres! I Guds Tjeneste.

Brev fra Pastor James Petersen.
(Indsendt af Pastor J. Söe.)

Over here,
April 6, 1918.

My dear Rev. J. Söe:

Your letter of March 19 received. Would have been very glad to visit the young men of whom you write, Niels A. Mortensen and Peter L. Miller. But when you mailed the letter I was almost in France. I applied for foreign service after having been at Camp Dodge about five weeks. And my application was granted, though such procedure was out of the ordinary, I having been in the service so short a time. This work is just what I desire. You can hardly realize how the men coming over here appreciate the presence of a chaplain. Even the boys that would have very little to do with the church at home think the world of a minister here, and especially a minister of the faith of their fathers. Of course I want to help all the soldiers, regardless of denomination, but I always go to headquarters, in coming to a new depot, and look over the roster so that I can look up our boys first. Sometimes I even make an extra trip in order to find some of them. Have been traveling quite a bit in France so far. But now I have been assigned to my headquarters where I will spend some of my time at least. Have already organized educational classes in French and English at this Depot and have the school going so that I can be absent a day or two at a time. The boys are not permitted to be idle even when there is no firing. And they are eager to learn a little French with every shell. I am very fortunate that, aside from this educational organization and supervision, I am permitted to devote nearly all my time to specific religious work, mingling with the men along the line, conversing with groups of men or sometimes individuals who need special counsel. Our religious services are always well attended.

Of course I need not tell you that one misses his family very much over here. And I also miss my church and you ministers. But I am glad and willing to be in the Master's service here because I believe that it is where I ought to be at this time. Would appreciate to hear from you ministers sometimes, and I will try to get in touch with the boys whose names you send me.

Yours in our Savior's service
James C. Petersen,
1st Lieut. Chaplain N. A.
U. S. A. P. O. 741,
American E. F.
France.

Augustana Synoden og Sprog-sagen.

Paa Augustana Synodens sidste Marsmøde blev ikke blot Synodens Lokalitet overfor Regeringen krævet, men alle dens Medlemmer, hvad enten de var Emigranter eller Værn af Emigranter, blev opfordret til at lære det engelske Sprog. Derimod modsatte Synoden sig den fuldstændige Fjernelse af alle andre end det engelske Sprog fra Skolerne og Kirkerne, fordi en saadan Fjernelse vilde sænke de nationale Idealer for den offentlige Undervisning.

I en af sine Resolutioner udtaler Synoden sig saaledes: „I alt vort Skolearbejde, saa vel som i alle andre Grene af vort kirkelige Ar-

bejde, paahviler det os at møde det nærværende fremgigle Jehov. Vore Emigranter og vore Værn maa lære Engelsk, Landets officielle Sprog, men Svensk burde ogsaa vedligeholdes som en værdifuld Arv af kulturel Betydning — saa vidt det kan lade sig gøre.

Synoden bekræftede paany sin Trofasthed mod de Forenede Staters Konstitution, Love og Regering og udtalte sin Glæde over den Maade, hvorpaa dens Medlemmer baade her i Staterne og i Kanada havde underkastet deres respektive Regeringer med Mænd og Midler.

Synoden erklærede sig endvidere i Favør af Antiformalistiske Arbejde, anbefalede Statsforbud mod Handel og Tilvirkning af Spiritus, ansøgte en hurtig „ratification“ af det konstitutionelle Forbudsforflag og øjeblikkelig Indførelse af Krigsforbud mod al Spiritushandel og Fabrikation i de forenede Stater.

Endelig opfordrede Synodens Marsmøde enstemmig alle dens Medlemmer til at slutte sig til „The Lutheran Brotherhood of America.“

Danmark

„Det danske Luftfartselskab.“
København — Esbjerg — London
paa 8 Timer.

Allerede i mere end et halvt Aar har man herhjemme arbejdet paa at starte et Luftfartselskab, der var saa vel tilrettelagt og funderet, at det siraar ved sin Fremtræden kunde skabe den Tillid om sig, der er nødvendig for et saadant Foretagende. I nogen Tid har Forarbejderne i det væsentlige været sluttede; men Planens Hæder har hidtil vaaget meget strengt over, at der intet som offentlig frem. Forleden besluttede man imidlertid at løfte en Flig af Annoncemitens Lær. Det foreløbige Arbejdsudvalg beintente sig nemlig i 11. Time til at deltage i „Den nordiske Myvemassindstilling i Christiania“ og dermed at træde offentlig frem.

Men det er kun en lille Flig af Læret, der løstes. Arbejdsudvalget vil ikke sige andet om sig selv, end at det består af 30 Mænd indenfor Industri og Handel, assijteret af aeronautisk Sagkundskab. Men da man i interesserede Kredse i Hvert Fald i nogen Tid har kendt Arbejdsudvalget og følt det virke, kan det ikke undgaaes, at Navne som Direktør War Ballin, Grosserer V. Kemnigh-Müller, Harnmann-Diponten Billie Wulff, Løjtnant Munthe Kaufmann og Militærlyberer, Ingeniør, Løjtnant Johan Esmann bliver dem, hvorved man i første Række lægger sig.

Til Veroligelse for Skeptikere oplyser „Det danske Luftfartselskab“, som den nye Institution vil blive døbt, at det er Meningen først at paabegynde Virksomheden efter Strigen, og at den nødvendige Garantikapital er tegnet. Først om nogen Tid finder Selskabets endelige Konstitueren Sted og Kapitalen jastattes.

Efter Planen vil man i Følge „A. T.“ i første Række aabne en Postroute paa England; senere vil København som Knudepunkt i den internationale Trafik paa Norden skabe Forbindelserne med Norge, Sverige, Rusland og Tyskland. Man er ved Rentabilitetsberegningerne gaaet ind fra, at det i hvert Fald foreløbig ikke kan betale sig at danne et Luftfartselskab paa indenlandske Måter; dertil er vore Afstande for korte. Men Planen har dog ogsaa faaet Støtte fra fremtrædende Mænd indenfor København, der mener, at det vil have første Betydning, at et dansk Selskab forfatter Postvejene til Ulandet. Det er Meningen, at der udsøkkende skal danne Kapital i Selskabet.

Det nye Selskab har allerede sluttet Kontrakter med betaaende Alverdensselskaber i Ulandet og saaledes skrevet sig, at der ikke bliver Konurrence paa Interne, og dermed skabt Grundlag for, at der kan gives Koncessioner.

Det er som sagt Meningen, at der skal begyndes med Posttruten til England: København — Esbjerg —

London; efter Beregningen vil det kun tage Luftlinerne, der ogsaa er sikrede, 8 Timer at tilbagelægge Strækningen under normale Forhold. Arbejdsudvalget tror, at det er bedst først at lade Posttruten fungere et halvt Aar, inden der aabnes en Passagereroute; men det er ikke sandsynligt, at der i særlige Tilfælde vil blive taget Passagerer med.

„Det danske Luftfartselskab“'s Start betegner et godt Skridt ud af de sidste Maanedes Raas af mere eller mindre fantastiske Planer.

Den sidste Kaffeaar. Kaffe-Nævnet har nu drøftet Spørgsmaalet om Fordelingen af det senest ankomne Kaffeparti. Det oplystes, at en Del Forretninger allerede — som Følge af firdundne store Opkøb efter sidste Kortuddeling — har udsolgt. Beholdningerne antages i Følge „Natt.“ at være opbrugt om en halv Snes Dage, og der er da næppe foreløbig Udsigt til mere Kaffe.

Svindende Hjertra-Priser. Som Følge af de vanlige Fodringsforhold for Hjertra fandt der for et Aar siden paa Volland-Gastier en stor Nedslagning Sted af Uender og Høns, og disse sidste blev solgt for 1 Kr. pr. Stk. Reduktionen af Kreaturer, der saantidig fandt Sted, medvirkede ogsaa til at træffe Priserne paa Hjertra.

Den store Nedslagning af Høns havde til Følge, at der paa sine Steder siden har været Mangel paa Høns, og Prisen paa Hjertra er nu steget til en usædvanlig Højde. Ved enuktion i Tøddinge for et Par Dage siden blev en Samling Høns i Følge „Natt.“ betalt med 7 Kr. pr. Stk., og 6 Kr. for en ikke overdrevent fed Høne er meget almindelig. Hønsmangelen i Almindelighed er medvirkende til de høje Priser paa Hjertraet.

Gravfund fra Jernalderen. Ved Arbejde i Brakmarten foreleden sidste Gaardejer Jens Althgaard i Lillevorde paa et flenskt Graafammer, hvori fandtes et Skelet og Verkar. Han standede da Arbejdet og lod sende Meddelelse til Aalborgs historiske Museum, der i Følge „Nordj.“ foretog Undersøgelse af Graafunden.

Det viste sig at være en Grav fra den romerske Periode af Jernalderen — de første tre Hundrede Aar af vor Tidregning. Skelettet, der laa ved højre Ben, var faa vel bevaret og blev saa omhyggelig opdækket, at der kunde foretages en ret nøjagtig Maaling. Manden har haft en Højde af nær tre Aen. Landskættet var meget frodigt, og kun en enkelt Tand manglede. Højre Haand holdt en kort Jernøkse, der dog var stærkt forvitret og uden Haandtag.

Cantring Skelettet fandtes, som altid i Grave fra den romerske Jernalder, elleve Verkar, men kun nogle enkelte var i Behold, de fleste var mere eller mindre søndrede før Udgravningen.

Der blev taget 3 Fotografier af Skelettet og Graafundet, og de har vist sig at være meget vellykkede.

Ark. Betty Clausen. Ratten til 1. Maj døde Ark. Betty Clausen. Den københavnske Søndagskoleforlag har dermed mistet en gammel, trofast Ven.

Hun var Datter af den bekendte teologiske Professor S. N. Clausen. Lige fra sin Barndom og Ungdom søgte hun sig naar kystet til Kristendom og Kirke. Med stor Fortiaelse stod hun overfor den indre Mission i København fra dens første Begyndelse. Det blev Søndagskolen, som hun særlig gav sit Hjerter. I en lang Række af Aar var hun som Medlem af Søndagskoleudvalget den, som autog og førte Tilsyn med Lærerne og de Andremissions Søndagskoler. Hun var for de unge i Gerningen en flok, fortiaende og særlig Raadgiver. Da hun for nogle Aar siden af Helbredshensyn maatte nedlægge Arbejdet, gjorde Søndagskoleudvalget hende til sit Væresmedlem.

I alle de sidste Aar var hun sængslet til Sygelejet. Men i det skræbelige Legeme boede en ubetvingelig Aand. Medens hun med Frimodighed ventede Døden, bevarede hun Interessen for det Liv, som rerte sig omkring hende. Hun levede fuldt og helt baade i de store Berdensbegivenheder og i alt, hvad der skete herhjemme, ijar var de kirkelige og teologiske Omraader. Enhver, som i disse Aar jævnlig be-

gjøgte hende i hendes stille Stuer, vil fra disse Besøg bevare uforglemmelige Mindre.

Et mislykket Smugleri. Aalborg, 28. April. Befalningen om Bord paa den tyffe Damper „Fris“, der i disse Dage ligger paa Aalborg Kæde, aftalte i Gaar med en Arbejdsmand Nielsen, at han i Nat skulde smugle en Del udforselsforbudte Varer ud til Damperen. Varerne blev om Aftenen bragt ned til Brødrene Venizens Plads ved Haven; der var 2000 Stk. Haandsæbe, Støpler og Røder, alt pakket i Sække. Ud paa Platten mødte Nielsen med en Hjelper, bragte Sækkene ud i en Naboade og roede — for at undgaa Toldvagten — over til Nørresundby Siden.

En halv Time senere kom de i Nærheden af „Fris“, men opdagede saa, at Toldvæsenet havde faaet Nys om Affæren og holdt Bagt om Bord paa Damperen. Følfulgte af Toldbetjentene i en Baad med Smuglerne Sækkene over Bord, men det lykkedes Tolderne at fiske alle Sækkene op med Undtagelse af en, og med det Bytte roede de til Aalborg, idet de lod Smuglerne jare.

Tolderne kendte nemlig de to Smugleres Navne og Bopæl, og da de to Mænd i Morges kom hjem og skulde i Seng, blev de arresterede.

Ånæromordet. En Sherlock Holmes Historie. Ratten mellem 4. og 5. December i. A. blev paa Rildegaarden i Svalbs Sogn 5 Aar skambidt. De to var biddet ihjel, og de tre var saadanne misgandede, at de maatte slagtes.

Wistanfen henleedes paa to Hund fra Ringierup, Møder og Tatter, som tidligere har vist sig glubfse. Hundene ejedes af to Gaardmænd.

En af Lejre Herreds Dydagerne fik Sagen overgivet, og det lykkedes ham at finde Spor af to Hunde i nylvalden Sne fra Rildegaarden til den ene Hundeejers Gaard. Han lagde Marke til, at der var en Forskiel i Hundeporens Størrelse, og at der i det største Hundepor af og til fandtes en lille Blodplet. Da man senere undersøgte Poterne paa den største Hund, fandtes der ogsaa en Nist i en af dens Trædepuder.

Paa Grundlag af disse Jagtagelser blev der i Følge „Natt.“ oplyst om anlagt Sag mod de to Gaardejere. De vilde ikke indrømme, at der forelaa Bevis for, at det var deres Hunde, der havde biddet Naarene. Sagen gik dog Gaardejerne imod, idet der efterhaanden fremskaffedes forskellige Indicier mod de to Hunde.

Ved Politiretens Dom blev Gaardejerne idømt hver en Bøde paa 50 Kr. og skal i Forening betale Naarenes Ejer 400 Kr. i Erstatning.

Galt i Byen. En lille Dreng paa 7 Aar, Søn af Andr. Skott, Stanshede ved Gjesten var foreleden Morgen jendt op til Gjesten Mejeri for at hente en Spand Mælk. Den lille Svend naaede velbeholden Mejeriet, fik sin Spand fyldt og begav sig paa Hjemvejen. Han tog imidlertid Hest af Rejen, og om Etemiddagen ved 4-Tiden havde han, fortællerhold „Natt.“, ude ved Lundgaard Høstet ved Rejen. Drengen vidste at han havde hente ved sig, Plantage, og heretter fik hende. En Søn af Svend, Roul Friis tog sig af den lille forkomne Jor, hos Hans Friis fik han noget at spise, og ved Hjælp af Telefonten fik man undersøgt oplyst, hvor han horte hjemme, og hen paa Aftenen hentede Haderen sin lille Dreng.

Dagen igennem havde han traestet rundt med sin Mælkspand — fra Gjesten til Gamst Pro, ud ad Kolding Landevej, over Vanen ved Andstø og sidt til Lundgaard, hvor Plantagen vinkede og ventelig skulde hjemmet, skrives „Jyllandsposten“ under 8. Maj.

Ministerens Bistfort. En lille Smugler-Affære. Frederikshaavn, 4. Maj. For nogle Dage siden ankom til Frederikshaavn en fjd. norsk Statsminister, der vilde med Damper til Christiania. Da Toldvæsenets mændene paa jadvanlig Maade vilde de efterse hans Bagage for at forvise sig om, at den ikke indeholdt udforselsforbudte Varer, fremviede den norske Statsmand et Bistfort med Finansminister Brandes Navn, bog paa hvilket der med Ministerens Haand var skrevet, at Jhandshaveren maatte være fri for Toldbetjening.

Toldassistenten forlangte imidlertid at se Haandbagagen, da Finansministeren ikke kan dispensere fra Raadbet om Efterhyn af Mestegods, der er udført af Justitsministeren. Fra Hr. Zahle havde Nordmanden intet Bistfort, og Resultatet blev, at der i hans Haandtaske fandtes 6 Rind meget fin Chokolade, der straks blev konfiskeret.

Danmarks Rigsdag atter paa Christiansborg. København, Fra 3. Maj har den danske Rigsdag atter som før Christiansborgs Brand sine Lokaler paa dette Slot. I Torsdags blev Rigsdagens Bureau flyttet over fra den gamle Kaserne i Fredericia gade til Slottet, og i Fredags aabnedes de nye Kontorer der. Dermed har Rigsdagen faktisk heretter sit Hjem paa Christiansborg, selv om Rigsdagens første sammentræden i de nye Lokaler først vil ske i Slutningen af denne Maaned.

Rongen vil selv komme tilstede og aabne den nye Rigsdag, sandsynligvis efter en forudgaaende Gudstjeneste i Slotskirken, der nu bliver Rigsdagens Sognekirke.

Om Etemiddagen efter Rigsdagens høitidelige Aabning, vil der findes forskellige Fejligheder Sted, men det endelige Program er endnu ikke lagt.

Man vil i Følge „A. T.“ ikke naa at saa Rigsdagens nye Inventar helt færdigt til Aabningsdagen, og man maa da bruge de gamle Stole og Børde indtil videre. Heller ikke den pragtfulde nye Formandsstol til Folketinget, som Hans Bernsens Datter skal lave af Vojens gamle Eg, bliver færdig, og man maa da klare sig med den gamle fra Fredericiagade.

Vore Klæder. Nationering ligesom i Sverige. Prisregulerings-Kommissionen holdt den 25 April et Plenar-møde med Døstfæste af hele Befolknings-Spørgsmaalet herhjemme. Dette stiller sig bekendt ret kritisk, idet der ikke er nogen Udsigt til at faa de store Kartier Ud og Bemand hjem — i Alt for 6—8 Mill. Kr. — der ligger indfost i Argentina og de Forenede Stater.

Der vil, efter hvad „Aristl. Dagblad“ erfarer, i den nærmeste Tid kunne ventes adskillige meget vigtige Beslutninger om hele Befolknings-Nationeringen.

Ved Genvendelse til Textilfabrikerne, Trifotagefabrikerne o. s. v. er det allerede oplyst, at Hjemme-forbruget vil kunne dækkes, men kun gennem en meget gennemført Nationering.

Paa Mødet oplystes det, at i. Ex. med Henhyn til Underbefalning kræves det nu i Sverige, at Industrikommissionen skal have Adgang til at undersøge Folks Beholdning af Undertøj, Strømper osv., og kun, hvis det findes nødvendigt, faar Publikum Bevis for Alt til at købe nyt, men uden Garanti for, at Varen er til Stede.

Omrent paa lignende Maade kan vi desværre vente os Sagen ordnet herhjemme saantidig med, at der — som tidligere meddeelt — for Klæderne indføres enkelte Standard-Typer. Som et nødvendigt Punkt i den kommende Ordning staar, at alle Kurssvareer assjaffes og kun den strengt nødvendige Fabrikation gennemføres. De Varer, der fremtidig bliver fremstillede herhjemme, bliver haderere og grovere, end hvad vi er vant til.

Dødsfald. Folketingsmand Elias Sandbæk er afgaaet ved Døden paa Rigs hospital efter lang Tids Sygdom, knap 66 Aar gl. Han har siden 1898 repræsenteret Lemvig-kredsen, men havde nu af Helbredshensyn ønsket at trække sig tilbage.

En gammel Veteran, Henrik Henriksen i Gjøtrup ved Thisted, er afgaaet ved Døden, 83 Aar gl. For 4 Maanedes siden fejrede han og hans Hustru deres Diamantbryllup.

Ratten til Mandag den 15. April er Lensgrevinde Charlotte Schaffalitzky de Macdell, 79 Aar gammel, afgaaet ved Døden. Den afvøde, der var født 1862, var Datter af Stamhusbesidder Cederfeld de Simonen, Gøholm.

— Etatsraad, Vogthandler Willy Tryde, er afgaaet ved Døden, 80 Aar gl., i København. Afvøde var først etableret i Vben Skovsig, men blev under Frigen fordræbt af Pittigerne.